

Projekt összefoglaló

A „nyílt forráskódú” szoftver (nyfsz) műszaki értelemben olyan szoftver, aminek a forráskódja nyilvánosan hozzáférhető vagy nyílt. Az nyfsz abban különbözik a levédett szoftvertől, hogy bárki hozzájuthat, általában nem kell fizetni használati díjat, valamint módosítható, és ugyanilyen feltételekkel bárki újrateljesztheti. Sikeres nyfsz projektek nem csupán az ingyenes szoftverek kibocsátásával hozhatók létre, hanem az annak használatában részesülő közösségek bővítése által is.

Az elmúlt néhány évben a „Nyílt forráskód” elterjedt a térinformatikus társadalomban. Bár a térinformatikusok hatalmas lépéseket tettek a tulajdonolt szoftverekkel versenyképes nyfsz irányába, sok térinformatikai végfelhasználónak még nincs bátorsága belefogni az nyfsz használatába, mert hiányzik a hivatalos támogatás, és félnek az új technológiától. Így jelentős mértékben kihasználatlan marad az nyfsz alapú térinformatikai projekteknél rejlő újítási lehetőség.

Jelen projekt célja, hogy felbátorítsa a térinformatikai végfelhasználókat, különösen a GMES szolgáltatások használóit a nyfsz-ek alkalmazására egy nemzetek közötti, vízesésszerűen megvalósuló térinformatikai és távérzékelési nyfsz-ről szóló és a környezeti alkalmazásokat kiemelten kezelő képzési program létrehozásával. A vízesésszerű képzési program szándéka, hogy nemzetközi szinten a térinformatikai csúcsteljesítményű (pl. kiemelkedő térinformatikai és/vagy távérzékelési és/vagy informatikai szakértők) kis csoportjai vegyenek részt a képzéseken, akiknek majd a megszerzett ismereteket nemzeti vagy regionális szintű képzéseken át kell adniuk a köznapin térinformatikai felhasználók számára (pl. kutatók, köztisztviselők).

A vízesésszerű képzési program legfontosabb célcsoportjai a közép- és kelet-európai tagállamok köznapin térinformatikai felhasználói. Az nyfsz használatának különleges jelentősége van ezekben az országokban, mivel csökkenti a felhasználói szerződésekre költött kiadásokat, és elősegíti a helybeli fejlesztéseket.

Célkitűzések

A CASCADOSS alapvető célja a térinformatikai közösség - különösen a GMES szolgáltatások felhasználóinak - oktatása arra, hogy milyen szerepet tölthetnek be a térinformatikai nyílt forráskódú projektek munkamódszereikben és döntési eljárásaikban, és világossá tenni számukra, hogy milyen lehetőségek vannak ezen tevékenységekben való részvételre. Ilyetén a CASCADOSS a GMES közösségen belül a nyílt forráskódú felhasználók kritikus tömegének létrehozását célozza meg, akik egymást támogathatják a környezeti problémákhoz kapcsolódó nyílt forráskódú megoldások megtalálásában.

A cél elérése érdekében a CASCADOSS létrehozta a nemzetközi, vízesésszerű képzési programot a környezeti alkalmazásokhoz használható nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési szoftverekre. A képzési program három fázisból áll:

Az első fázisban egy, a nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési technológiára vonatkozó kiterjedt vizsgálat kerül megvalósításra:

- A nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési projektek széles körének átvizsgálása és értékelése. A legjobb projekteket azonosítják, és dokumentálják
- A nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési szoftverekre fejlesztett környezeti alkalmazások széles körének átvizsgálása és értékelése. A legjobb alkalmazásokat azonosítják, és dokumentálják
- A nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési technológiára építhető üzleti modellek és értéknövelt szolgáltatások kutatása és dokumentálása
- A bonyolult nyílt forráskódú felhasználói szerződési módokat szűrővizsgálata és nyílt forráskódú jogi kérdésekre vonatkozó átfogó útmutató kialakítása.

A tanulmányból szerzett tapasztalatokat tájékoztató célú műhelymunka rendezvényeken terjesztik Európában.

A térinformatikai nyílt forráskódú szoftvereken azokat a nyílt forráskódú szoftvereket értjük, melyek térbeli adatokat tárolnak és/vagy dolgoznak fel (adatok a földrajzi jelenségek helyeiről, geometriájáról és térbeli kapcsolatairól). Specifikusan, a következő szoftver típusokat vizsgáljuk:

- Térbeli adatbázisok (pl. postgresql/ postgis, mysql spatial)
- GIS/RS szoftver alkalmazások fejlesztésére használható szoftver könyvtárak (pl. a Java Topology Suite (JTS)).
- GIS és RS szerver alkalmazások (pl. UMN Mapserver).
- GIS és RS asztali alkalmazások (pl. GRASS, OSSIM).

A környezeti alkalmazásokon azon alkalmazásokat értjük, amelyeket kifejezetten térbeli elemzések, modellezés vagy döntéshozatal-támogatásra fejlesztettek, a környezeti tanulmányok körében.

Második szakaszában a Cascadoss egy 1 napos **nemzetközi tanácskozást** szervez, mely összekapcsolódik egy 3 napos **tájékoztató célú műhelymunkával** (2008 június). A tanácskozás mind a nyfsz technológia hivatásos/professionális/ szakemberek fejlesztőit és (lehetséges) ügyfeleit hozza össze és mint ilyen ösztönzi a kutatás, innovációt és a hálózatosodást ezen a területen. A nemzetközi információs műhely a térinformatikában vagy programozásban magas szintű szaktudással rendelkező térinformatikai szakértőket célozza meg, úgy mint software service szolgáltatókat és informatikai/térinformatikai KKV (= csúcs térinformatikai felhasználó). A műhelymunka résztvevői részletes áttekintést kapnak a legjobb nyf térinformatikai és távérzékelési projektekről, a legjobb nyf térinformatikai és távérzékelési környezeti alkalmazásokról és a nyf felhasználói szerződések értelmezéséről. A műhely megismerteti a csúcshasználókat a különféle üzleti modellekkel és értéknovelt szolgáltatásokkal, amelyek a nyfsz-vel megvalósíthatók. A projekt szándéka tehát, hogy az informatikai, térinformatikai KKV-kat és szoftveres szolgáltatásokat üzemeltetőket új, nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési technológiával együttműködő szolgáltatási platformok fejlesztésére ösztönözze. Ez, következésképpen a regionális GIS és RS stratégiát is előreviszi.

Harmadik szakaszában, a konzorciumi partnerek, egy 2 **napos nemzeti vagy regionális információs műhely keretén belül adják át** megszerzett tudásukat a helyi közönségnek. (esedékes 2008-ban). A célközönséget, a térinformatikában és/vagy programozás terén alacsony (vagy magas) szintű szaktudással rendelkező, GMES szolgáltatások használatával kapcsolatban álló személyek alkotják, úgy mint köztisztviselők, tudósok, tanulók (= köznapi térinformatikai felhasználó). Ez a tanfolyam részletes áttekintést nyújt a résztvevőknek a legjobb nyf térinformatikai és távérzékelési projektekről, a legjobb nyf alapú környezeti alkalmazásokról és az nyf felhasználói szerződések értelmezéséről. A projekt célja a GMES végfelhasználók ösztönzése, hogy az nyf térinformatikai és távérzékelési technológiát beleépítsék munka módszereikbe és döntéshozatali folyamataikba.

A vízesészerű képzési program elsődleges célcsoportjai közép- és kelet-európai tagállamok térinformatikai végfelhasználói. A nyílt forráskódú szoftverek átvétele ezekben az országokban nagy érdeklődésre tart számot/igen fontos, mivel csökkenti a licenccel adódó költségeket és elősegíti a helyi/országon belüli technológiai fejlődést. Ez annyit jelent, hogy a pénz azokban az országokban kizárólagosan a fejlesztési szakértelemre fordítható, és nem a licenc díjakra, mely egyetlen céghez köti a fogyasztót. Ez sokkal inkább kultúra függő megoldásokat tesz lehetővé, hiszen az ország lakói a saját valós igényeiknek megfelelően fejlesztik ki őket.

A projekt eredményeknek a projekt lezárta utáni folytonos terjesztésének biztosítása érdekében a CASCADOSS egy web alapú **térinformatikai nyílt forráskódú szoftver portált** fejleszt, mely a nyílt forráskódú térinformatika és távérzékelés legjobb gyakorlati megoldásainak tárházát, technikai leírásokat, oktatóprogramokat és tananyagokat tartalmaz (adatokkal együtt). A portál nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési technológiával foglalkozó felhasználók és fejlesztők számára fórummal egészülhet ki.

Ezen célok elérése érdekében egybegyűjtöttünk egy csoport hasonlóan gondolkodó szakértőt, azzal a határozott szándékkal, hogy előmozdítsuk a nyílt forráskódú térinformatikai és távérzékelési szoftver technológiát a térinformatikusok közösségén belül, különösen a GMES társadalmában. A projekt partnerek a térinformatikai és távérzékelési, nyílt forráskódú technológiákban, oktatásban, környezeti alkalmazásokban vagy jogban erős háttérrel rendelkező szakértők.

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

SADL/K.U.Leuven R&D
Celestijnenlaan 200E
3001 Leuven, Belgium

Kapcsolat:
Steenberghen Thérèse
Tel: +32 (0)16 32 97 32
Fax: +32 (0)16 32 97 24
E-mail:
Thérèse.Steenberghen@sa
dl.kuleuven.be

GISAT s.r.o.
Charkovska 7
Prága 10, 101 00
Cseh Köztársaság

Kapcsolat:
Kucera Lubos
Tel: +421271741935
Fax: +421271741936
E-mail: lubos.kucera@gisat.cz

Compet-Terra Szervező és
Tanácsadó Bt.
Kalvin tér 2.
Szeged, H-6721,
Magyarország

Kapcsolat:
Podolcsák Ádám
Tel: +36204706625
Fax: +3662314182
E-mail: competterra@vnet.hu

Environmental Information
Centre UNEP/GRID-Warsaw
8 Sobieszynska Street
00-764 Varsó,
Lengyelország

Kapcsolat:
Baranowski Marek
Tel: +48-22-840 66 64
Fax: +48-22 851 62 01
E-mail: marek@gridw.pl